

**DELAKTIGHET
HANDLINGSKRAFT
RÖRELSEFRIHET**

JUNI - AUGUSTI
NR 2 / 2022

DHR

i

Region Stockholm

I detta nummer av DHR i Region Stockholm:

- ◇ **Styrelsens spalt**
- ◇ **DHR Region Stockholm firar 60 år!**
- ◇ **Välkommen till Stadsmissionens kafé igen!**
- ◇ **DHR Stockholmsavdelningen bjuder in**
- ◇ **Regionens politiker ställs mot väggen**
- ◇ **DHR Region Stockholms Valmanifest**
- ◇ **Information: BOSSE**
- ◇ **Frågan**
- ◇ **Snabbare att få andningshjälp i Stockholm än i Norrbotten**

**Tema:
Valet 2022**

Tillsammans
fortsätter
vi påverka

Hur vill du få din upplaga?

Om du lämnat din e-postadress får du tidningen till din e-post.

Vill du få den på posten? Hör av dig till vårt kansli, 08-120 556 80, regionstockholm@dhr.se.

Är du osäker på om vi fått din e-postadress tar vi tack samt emot den.

Du som inte har någon e-postadress får DHR i Region Stockholm med posten

Styrelsens spalt

DHR-regionens årsmöte hölls den 23 april på Quality Hotel Winn Hanninge.

På förmiddagen höll Lena Malmberg, pressekreterare på DHRs förbunds-kansli, ett seminarium på temat "Hur vi ska bli mer synliga i media". Lena förmedlade många tips och råd både när det gäller press och sociala medier.

Patrik Forslin, sammankallande i valberedningen, redovisade valberedningens analys och förslag till val av ordförande och ledamöter. Patrik informerade om att Olle Johansson meddelat att han inte önskade fullfölja sin mandatperiod som styrelseledamot, varför ett fyllnadsval för en tid av ett år behövde göras.

Årsmötet beslutade att DHR-regionens styrelse

även det kommande året ska bestå av tio ledamöter.

Jaan Kaur, omvaldes som ordförande för en tid av två år.

Ledamöterna Magnus Lindmark, Stockholm och Anna Westerberg, Täby omvaldes på två år.

Nya i styrelsen är Johan Dibb och Lena Haglöf som valdes till ledamöter för en tid av två år.

Lena Haglöf, boende i Hägersten har sedan 2021 varit adjungerad ledamot i styrelsen.

Johan Dibb är jurist, bor med fru och barn i Järfälla.

Maainikki Pellikka, boende i Södertälje valdes in som ledamot för en tid av ett år. (Fyllnadsval efter Olle Johansson)

Maainikki är före detta lärare.

Ledamöter som har ett år kvar på sin mandatperiod, till årsmötet 2023 är:

Yvonne Björkman, Sundbyberg, Patrick Englund - Skarpnäck, Beatrice Kolijn - Farsta och Liza Syeda - Norsborg.

/ Lena Haglöf, Vice ordförande
DHR Region Stockholm

Ansvarig utgivare

Jaan Kaur

Layout

Ingela Larsson

Omslagsfoto:

Ingela Larsson

Utgivning 2022!

Nr

September - Oktober

November - December

Manusstopp

28 augusti

30 oktober

DHR REGION STOCKHOLM FIRAR 60 ÅR!

Samarbetskommittén för DHR-avdelningarna i Stockholms stad och län bildades den 5 augusti 1962 och i höst är det dags för oss att fira våra 60 år.

Lördagen den 1 oktober, på Quality Hotel Winn Haninge, kommer vi att hålla ett seminarium under dagen och på kvällen blir det fest med middag. Du kan välja att vara med på hela eller del av jubileumsdagen.

Håll utkik, inbjudan kommer efter sommaren men skriv redan nu upp den 1 oktober kl 14.00-22.30!

Intryck/avtryck:

Rampen, Välkommen till Stadsmissionens kafé igen!

I början på mars i år försökte jag värma mig på ett kafé som ligger i Gamla stan, ett kafé, som jag många gånger förut har kommit in på. Den här gången blev det dock stopp. Stopp på grund av att rampen, som förut gick att sätta dit nu var borttagen. Efter min artikel i DHR:s tidning, fick jag några veckor senare ett meddelande på Facebook från en upprörd kvinna, som för mig var okänd.

Hon skrev att hon hade ringt chefen som hade kaféet och frågat hur det kom sig att rampen var borttagen. Det resulterade i att de fixade fram en ramp. I sitt meddelande önskade hon mig också en bättre fikastund nästa gång!

När jag var där igen några veckor senare, kom jag in, men min assistent var tvungen att gå in och be om hjälp. Det tog en stund innan de fick tag på

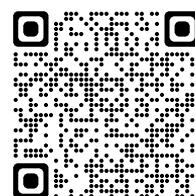
rampen, men jag kom in!

Den stora frågan återstår: Vad gör den som kommer dit själv och behöver ramp för att ta sig in?

Väl inne i värmen såg jag att rampen gömde sig bakom menyn. Hur som helst, nu kommer man in på kaféet och kan ta sig en värmande fika eller god maträtt.

/ Vid pennan
Anna Westerberg

Håll kameran över QR-koden, eller skriv in länken www.dhrstockholmslansblogg.com, för att komma in på vår **Regionslogg**. Där kan du läsa fler inlägg som denna.

På gång i regionens DHR-avdelningar:

DHR Stockholmsavdelningen bjuder in:

Midsommarafton fredag den 24 juni!

Firar vi med en bussresa till DHR Västerås
sommargård Lagersberg

Vi träffas klockan 08.45 vid Cityterminalen, Klara-
bergsviadukten 72, Stockholm. Höger om Espresso
House.

Bussen lastar klockan 09.00 och vi åker klockan 09.30. Åter i Stockholm cirka
klockan 22.00.

Bussen har lift, antalet platser för resenärer som sitter kvar i sina stolar under färd
är begränsad.

Pris: 400:- för medlemmar i Stockholmsavdelningen, 500:- för icke medlem, beta-
las in på avdelningens BG nr 710-9333. I priset ingår kaffe smörgås, jordgubbs-
tårta, midsommarbord och bussresa.

Vi kommer att hjälpas åt och klä midsommarstången. Ta gärna med blommor.

Sista anmälningdag fredag den 10 juni. Anmälan är bindande.

Arrangör: Stockholmsavdelningen

4

* * *

Lunchträff måndag den 27 juni

Klockan 12.30-15,30 på Bagarmossens Bar &Krog, Lagaplan 3
Färdtjänstadress: Lillåvägen 44, Bagarmossen

Vi äter en lunch, pratar o umgås under trevliga förhållanden. Var o en betalar för
sig själva.

Sista anmälningdag onsdag den 22 juni. Anmälan är bindande.

Arrangör: Söder om Söder

* * *

Lunchträff måndag den 18 juli

Klockan 12.30-15.30 på Bagarmossen Bar & Krog Lagaplan 3. Färd-
tjänstadress: Lillåvägen 44, Bagarmossen

Vi äter en lunch pratar och umgås under trevliga förhållanden. Var o en betalar för
sig själva.

Sista anmälningdag onsdag den 13 juli. Anmälan är bindande.

Arrangör: Söder om Söder

* * *

Bussresa till Malmköping lördag den 30 juli

Vi träffas klockan 08.45 vid Cityterminalen, Klara-
bergsviadukten 72, Stockholm. Höger om Espresso
House. Bussen lastar kl 09.00 vi åker kl 09.30.
Åter i Stockholm ca kl 18.45.

Bussen har lift, antalet platser för resenärer som
sitter kvar i sina stolar under färd är begränsad.

Pris: 400:- för medlem i Stockholmsavdelningen,
500:- för icke medlem, betalas in på avdelningens BG 710-9333. I priset ingår
bussresa, lunch med bordsdricka, sallad, bröd och smör. Bestäm om Du vill äta
kött eller fisk eller vegetarisk mat.

Efter lunchen kan man besöka Spårvägmuseet eller promenera längs Lands-
vägsgatan där det finns många hantverkare, i centrum finns små specialbutiker.
Sista anmälningdag torsdag den 30 juni. Anmälan är bindande.

Arrangör: Stockholmsavdelningen

Foto: Melker Larsson

* * *

Musik-kafé lördag den 20 augusti

Klockan 13.00-15.30 på Bagarmossens Folkets Hus, Lillåvägen 44

Small Connecticuts underhåller med sång o musik.

Pris: 60:- för medlem i DHR Stockholmsavdelningen 70:- för icke medlem. Betalas
på plats eller via Swish.

Smörgås kaffe/the serveras.

DHR-Info, lotteri med fina vinster

Sista anmälningdag tisdagen den 16 augusti.

Arrangör: Söder om Söder

* * *

Lunchträff måndag den 22 augusti

Klockan 12.30-15.30 på Lilla Wien. Swedenborgsgatan 20
Färdtjänstadress: Fatbursgatan 11, Stockholm.

Vi äter en lunch, pratar och umgås under trivsamma förhållanden. Var o en betalar
för sig själva.

Sista anmälningdag onsdag den 17 augusti. Anmälan är bindande.

Arrangör: Söder om Söder

* * *

För samtliga aktiviteter gäller:

- * Anmälan görs till Yvonne Lindroos, 070-881 05 93
eller Ulla Kjellvinger, 073-394 24 64
- * Alla är hjärtligt välkomna inte bara medlemmar.
- * Ledsagare finns med

Valet 2022:

Regionens politiker ställs mot väggen!

RH-gruppen (Nätverket Rörelsehinder-organisationerna i Stockholms län i samverkan - RTP, DHR, Neuro, RBU och Reumatikerförbundet) har under våren, inför valet till Regionfullmäktige, ställt frågor till regionens politiker kring **Hjälpmedel** och **Färdtjänst**.

Hjälpmedelssituationen:

I början av sommaren 2021 kom beskedet att utvärderingen av beslutet skulle tidigareläggas på grund av all kritik mot beslutet och att utvärderingen skulle göras under hösten. Sedan har vi inte hört något, vi har heller inte tillfrågats i ärendet.

[Fråga 1] Varför tror ni att vi från funktionshinderrörelsen inte blivit tillfrågade i en så betydelsefull fråga som den beslutade försämringen av hjälpmedelssituationen i Region Stockholm är. Hur förbättrar vi gemensamt samarbetet mellan Region Stockholm/Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och oss i regionen framöver?

Vi utgår ifrån regionens folkhälsopolicy och funderar på folkhälsokonsekvenserna av beslutet att överföra en stor mängd hjälpmedel till egenansvar och att kostnadsätta andra hjälpmedel. Som vi alla vet, så är stora delar av funktionshindret bland de ekonomiskt svagaste i samhället. Det handlar främst om många kvinnor som efter ett långt och hårt arbetsliv nu lever på minimala pensioner, oftast på existensminimum. När det nu är beslutat att överföra till exempel stånd till egenansvar innebär det att medlemmar hos oss får välja mellan att köpa mat eller ett stånd, som de dessutom ska försöka hitta på den fria öppna marknaden. Kostnader för vården av ett lårbensbrott låg 2017 på 175.000 kronor. Lägg därtill avsaknaden av hjälpmedel för att träna,

i motsats till den modell för ökad egen träning som Regionen jobbar efter.

Centerpartiet

Vi har förstått att när själva beslutet togs så hade man en dialog eller så har i alla fall vi fått uppgifter om och att man hade en rad olika samverkansformer. Självklart ska ni vara tillfrågade, det är jätteviktigt för oss dels att vi politiker har en dialog med er men framför allt att förvaltningen och de upp- arbetade kanaler som finns fungerar och att man faktiskt får in ert perspektiv i sådana frågor.

Kristdemokraterna

Vi vet att när man fattade beslutet hösten 2020 hade man möten med olika funktionsrättsorganisationer. Förvaltningen frågade även om man kunde komma med förslag på vilka besparingar man kunde göra, när frågan om hjälpmedel behandlades. Så vitt vi vet inkom inga förslag. Som politiker måste man ibland ta beslut och väga olika saker mot varandra. Så av ibland, kanske dåliga val, var det här det man valde att gå vidare med. Vi tar ansvar för det, även om vi inte var med och fattade besluten då. Sedan får man även komma ihåg att det här är en väldigt liten del av hela hjälpmedelsbudgeten.

Liberalerna

Vi kan inte svara på varför ni inte upplevt att ni inte blivit tillräckligt involverade och vad det är som har gått snett men det är ju en mycket allvarlig fråga och något i regionen vi måste säkerställa. Vi måste fördjupa och

förbättra dialogen och politisk tydligare ställa krav på våra tjänstemän så att de säkerställer att Funktionsrättsrörelsen är tätt involverad i processen.

Miljöpartiet

Det är jätteviktigt att brukarorganisationer får möjlighet att tycka till. Vi håller på att göra en utvärdering, den har dröjt på grund av pandemin. När vi gick med på det här så var vi ganska skeptiska. Vi sa att vi ville ha en utvärdering. Den har tagit tid. Vi vet inte exakt men vi tror att den ska komma nu under våren. Och då vill vi verkligen åtgärda de saker som har slagit fel där. Det kommer att vara väldigt viktigt för vårt parti.

Moderaterna

Det är viktigt att det finns en bra dialog med funkisrörelsen om sådana viktiga frågor. Vi har förstått att ni kom in sent i processen kring beslutet som togs i september 2020. Det är beklagligt. Det finns en idé att vi ska ha en uppföljning om detta och vi har haft en diskussion med förvaltningen och planen är att utvärderingen ska bli klar våren 2022 och då ska det finnas en tillhörande dialog med brukarorganisationerna.

Socialdemokraterna

Vi var väldigt kritiska när man införde det här den 1 januari förra året och vi har ju haft en del möten med både er och även med majoriteten. Vi skulle säga att för region Stockholms del och för hur vi menar att Moderaterna styr regionen, så brister det i samverkan genom hela linjen. Det är något vi har lyft fram under ganska lång tid att just samverkan och samarbetet måste bli mycket, mycket bättre så att de besluten som tas faktiskt är välgrundade i verkligheten och kunskapen. Så därför tycker vi att det är lite konstigt, kanske att man inte har tillfrågat patientorganisationerna som också har varit väldigt kritiska mot det här beslutet man tagit

att införa egenavgifter. Vi var också väldigt tydliga med att samverkan måste stärkas med funktionshinderrörelsen och patientorganisationer och brukarorganisationerna.

Vänsterpartiet

Det är ju bara att beklaga om ni inte är involverade men jag tycker också att det på något sätt står för hur hela den här beslutskedjan har gått till. Men det man måste få till är ju en tydlig dialog och vilja till involvering av er i det här. Det hade i alla fall jag drivit på om vi hade bestämt i den här regionen. Vi vill ju ha en tydligare involvering av brukare och patient för alla typer av sådana här beslut. Det ska var praxis.

[Fråga 2] Vad ska ni göra för att rätta till den här situationen?

Region Stockholm är med och bekostar en vetenskaplig studie om tyngdtäcken, som stärker uppfattningen hos både professionen och patienter att tyngdtäcken hjälper. Region Stockholm väljer att inte ta med den helt färskta undersökningen i underlaget inför beslutet att överföra tyngdtäcken till gruppen hjälpmedel under eget ansvar. I stället lutar man sig mot medicintekniska nämnden i SKR, som inte heller tar upp den vetenskapliga undersökningen i sin bedömning. På så sätt sparar Region Stockholm cirka 30 miljoner kronor per år vilket är ungefär hälften av besparingarna som görs genom försämrade regler för hjälpmedel. (Totalt omfattar besparingarna cirka 3 procent av hjälpmedelsbudgeten.)

För det första ska vi inte hymla med att det krasst var i ett kostnadsbesparande syfte som avgifter infördes. Kostnad emot nytta av att man tränar den frågan är jättesvår och som vi verkligen måste se över för det tycker vi. Det skär i våra hjärtan om man inte längre kan träna som det är tänkt och också hur mycket nytta man har av träning framförallt om man har

funktionsvariation eller funktionsnedsättning. Och där vi vet från början att det är svårare att få till en träning och det är ju en viktig del för alla människor i samhället och då är ju hjälpmedel en viktig del av det.

När förvaltningen tittade på vilka hjälpmedel som skulle omfattas av egenansvar så tänkte dem vilka produkter brukar finnas i ett normalt hem, där man inte har behov av hjälpmedel och de produkter man kan hitta i den öppna handeln. Det är sådana produkter som gått över till egenansvar.

Bakgrunden till beslutet är ju förstås att vi behöver se över hur vi använder skattemedel på bästa sätt och då måste vi ju göra prioriteringar och samtidigt vill vi ju förstås se till att människor ska ha tillgång till de hjälpmedel som man har behov av. Idag finns ju ganska många hjälpmedel tillgängliga för alla egentligen på marknaden. Och då har vi tänkt att det kunde vara ett sätt att hushålla med skattemedel men vi är ju väldigt angelägna om att följa upp vad konsekvensen av det här har blivit.

Det vi kommer vilja omförhandla är de avgifter som slår hårdast och försätter människor i en svår ekonomisk situation. Där kommer vi göra allt vi kan för att det ska bli bättre igen.

Verkligheten är ju så att när vi jobbar med hälso- och sjukvården så har vi en begränsad budget och vi måste prioritera för att pengarna ska räcka till. Det finns en underliggande ambition att vi ska ha en jämlik vård i landet. I Stockholm har det traditionellt sett varit ganska generöst med hjälpmedel. Vissa av de förändringar som gjorts är att vi lägger oss på samma nivå för att harmoniera med övriga regioner. Det är svåra avvägningar.

Sveriges rikaste region utsätter samhällets mest utsatta än mer och det får ju konsekvenser i ett mer samhälleligt perspektiv om man tittar mer på makronivå. Men särskilt för individen och vilka det är som då får råd att faktiskt tillhandahålla de hjälpmedel de behöver för att klara vardagen. Vi har försökt nå fram med vårt budskap till majoriteten genom att åtminstone få behålla högkostnadsskyddet. Men när det kommer till ett maktskifte, så tycker vi att man ska se över om man ska rulla tillbaka besparingen på 64 miljoner i en region som går med två miljarder överskott.

Vi har ju varit emot den här försämringen hela tiden att man lägger över en stor del av hjälpmedel på eget ansvar eller att man ska abonnera med högre avgift att man tar bort högkostnadsskyddet. Vi har ju tyckt att man ska häva detta beslut och vi har också budgeterat för det i vår budget. Vi vill att det ska återgå till att regionen står för finansieringen. På regional nivå behöver man sätta ner foten att det i alla sammanhang alltid ska göras en hälsokonsekvensbedömning på effekter och inte bara inom hälso- och sjukvården utan även inom trafikpolitiken och kulturpolitiken och andra politiska områden som regionen ansvarar för.

[Fråga 3] Rent principiellt, hur ställer ni er till att Regionens tjänstemän bortser från aktuell forskning, bekostad av regionen, som grund för ett så viktigt beslut?

Regionens kostnad för ett tyngdtäcke var många, många tusen kronor när det fanns, som vi fick besked om, likvärdiga tyngdtäcken i dagligvaruhandeln mer eller mindre för inte ens 10 procent av vad regionen hade för kostnad för tyngdtäcken. Och det är ju det här med hur använder vi skattemedlen på ett så bra sätt som möjligt och hur man får till det att det blir

bra för så många som möjligt.

Man kan konstatera att tyngdtäcken kan vara en positiv effekt för dem som använder det. Vi vet att man inom äldreomsorgen jobbar med det, de som är boende på särskilt boende bäddas om med ett tyngdtäcke för att de ska känna sig mer omslutna än med ett vanligt täckte och de sover bättre. Det är den ena vågskålen. Den andra är vad som är egenansvar och vad som finns i den öppna handeln. Det går att köpa tyngdtäcken, det är inte en väldigt unik produkt. Det var också den enskilda största kostnaden när man såg över beslutet. Det är som det är med forskning, forskningsläget uppdateras hela tiden med ny forskning. Man har inte ändrat sin rekommendation gällande tyngdtäcken, trots att den här studien ni hänvisar till har publicerats.

L Vår uppfattning är att de beslut vi fattar så långt som det är möjligt ska vila på vetenskaplig grund och här fanns det ju också en nationell översyn gällande tyngdtäcken. Sedan måste naturligtvis förvaltningen göra bedömningar och lägga fram sina förslag men det där ska ju vara rätt förankrat i vetenskapen.

Vi politiker detaljstyr inte förvaltningen, för så ska det inte vara, för då skulle vi få en diktatur. Det är viktigt att dem följer alla de här tårtbitarna som ska vara med i ett underlag, såsom vetenskap, forskning och säkerhet. Det finns många olika typer av forskning, att det är viktigt att titta på en hel palett som finns där. Sedan kanske det har kommit mer forskning inför den här utvärderingen och att det landar i ett annat beslut nu, det vet vi inte än.

Vi politiker ska ju inte vara medicinska experter. Vi förlitar oss på de råd och de kommittéer vi sätter samman. Beslutet när vi avskaffade tyngdtäcken baserades på en HTA utredning (Health Technology Assess-

ment). Den menade på att det saknades evidens på bättre sömn.

Det rimmar ju också väldigt illa med hälso- och sjukvårdslagen med vårdpolitikens villkor. Och tyvärr så tycker vi det ser ut så alltmer i vår region. Vi frångår den principen om vård på lika villkor och om vård efter behov.

Tyngdtäcken går att köpa ganska billigt själv men problemet då är ju att du kan inte prova ut det på samma sätt som man gör till exempel om man nu skulle ha de här pengarna och det är ju olika tyngd på dem. Det är olika vad man själv behöver och de ska provas ut som alla andra hjälpmedel. Så det blir ju en stor katastrof för de familjer som drabbas av det här för de har ju många andra bekymmer, förutom det här tyngdtäcket, både ekonomiskt och kanske med mediciner och andra kontakter man måste ha med andra delar av samhället. Det är familjer som kämpar och lägga ännu en börda på dem är så onödigt. Besparingen är pytteliten för regionen men jättestor för de som ska betala och vi vet att vi har diskuterat det här tidigare men det kanske börjar bli dags nu för en uppföljning och frågar hur mycket man egentligen sparat.

9

Färdtjänstsituationen:

Att begränsa rullstolstaxin är att begränsa många liv. Tidigare beslöt Region Stockholm att antalet resor med rullstolstaxi ska begränsas till 500/år, i stället för att vara behovsstyrt. Beslutet var en konsekvens av att ett fåtal personer gjort påfallande många resor med rullstolstaxi under perioden 1 januari 2017 - 30 april 2018.

Det existerar inget fusk, det är ingen brukare som har blivit dömd. Idag är det bara cirka 50 personer som åker mer än 500 resor/år i Region Stockholm. Det finns därför ett underutnyttjande av

taxiresor i Region Stockholm.

Fråga 4) Hur ser ni på fri tilldelning av färdtjänstresor? Alltså resor efter behov.

Coronapandemin satte stora delar av samhället ur funktion. För taxibranschen blev pandemin ett dråpslag. Taxi-företag gick i konkurs och de stora taxibolagen tvingades säga upp chaufförer. Det saknas 1000 bilar i Stockholms län och chaufförer. Detta innebär nu långa väntetider för att få en taxi. En del av oss vågar sig knappt utanför dörren av rädslan för att inte komma hem. De blir isolerade och resultatet blir att de får sämre fysisk och psykisk hälsa.

Vi är för att det ska vara som idag där det finns en begränsning i tilldelningen. Vi förstår såklart problematiken i den att vi begränsar men våra viktigaste argument just nu för att vi inte ska förändra något är ju att vi måste få färdtjänsten att fungera bra. Det är också en balansgång mellan där vi har fusk och friheten. Vi har ju haft några få som har fuskat och åkt väldigt mycket framför allt inom rullstolstaxi och använt det som en daglig verksamhet där de har suttit och åkt hela dygnet. Så svaret just nu är att det är effektivitetskraven som är det viktiga, sen ska vi också komma ihåg att det finns ju också ett antal resor som man kan söka utöver tilldelningen.

Det finns inga planer, som sagt, att gå ifrån detta med grundtilldelning. Och varför har vi inte det? En förklaring vi brukar ge är att färdtjänsten ska hålla god kvalitet. Den ska gå i tid, vara ekonomiskt hållbar, ej kunna missbrukas. Det är ett stort system det här och vi har väldigt många delar som spelat in i det, på initiativ av Region Stockholm. För att få detta att gå ihop så är ju vår bild att vi måste kunna beräkna vad det är för resetilldelning man har. Det finns inte utrymme för ett så kallat fritt resande, eller resor

efter behov.

Alltså från Liberalernas sida vill vi gärna ha en mycket mera generös tilldelning gärna en fri tilldelning men det finns ingen majoritet för det politiskt. Och vi vill vända oss mot resonemanget att det förekommer en massa fusk. Det är ju inte brukarna som reser som fuskar däremot kan det ju finnas fusk och felaktigheter hos de som utför uppdraget men ingen resenär ska ju känna sig anklagad. Från Liberalernas sida vill vi utöka resefördelningen och sträva mot en fri resefördelning. Vi vill gärna att människor ska slippa underkasta sig en granskning. Man ska inte behöva motivera varför man vill resa.

Vi är väldigt positiva till det. Vad vi skulle vilja göra, är att vi skulle vilja ha det som ett pilotprojekt. Och visar det sig att det funkar, så kommer vi att kämpa för att bredda det försöket i en större skala.

Förvaltningen har ju tittat på det här och har beräknat att det skulle kosta över 100 miljoner om året för att ge fri tilldelning, en ökning på ungefär tio procent. Och vi har begränsade resurser på förvaltningen och vi försöker använda dem på bästa möjliga sätt. Där har vi landat i att 500 resor är en rimlig avvägning per år.

När det gäller beslutet om maxtak på 500 resor, så är det ju också en fråga om vem är det som har gjort fel. Och vem drabbar det och där ser vi att man i stället behöver jobba med att titta på system som täpper till hålen hos utförarna av färdtjänst och av rullstols- och bårtaxi. Därför att det är ju där någonstans man också kunde identifiera problematiken förra gången, men det drabbar ett helt kollektiv. Vi har naturligtvis ett gemensamt ansvar också på att budgetar hålls och idag så rullar ju den här verksamheten på med en budget på ungefär 1,7 miljarder och det är klart att det inte skulle tålas, lika

lite som inom andra områden, att man spränger den där budgetgränsen för mycket.

Vi har fri tilldelning i vår budget för det finns ju ingen restriktion för hur mycket buss jag kan åka om jag har ett buskort till exempel och det ska ju vara samma för alla att man kan åka när man behöver åka, kortfattat tycker vi så.

Fråga 5) Hur ser ni på det och vilka åtgärder vill ni sätta in för att vända den utvecklingen?

Det har under de senaste åren skett försämrade villkor för färdtjänstanvändare när det gäller regler för vidareresor och extra tilldelning för resor till träning. Till exempel om en släpper av sitt barn på förskolan så måste du beställa en ny taxi för att åka vidare. När det gäller extra tilldelning av resor till träning tvingas vi använda våra fritidsresor. De som har större behov får ansöka om fler resor men det är få som blir beviljade. De flesta får avslag.

Taxibolag har sålt av sina bilar och fått säga upp sin personal och personalen har hittat andra jobb. Och bilar är det ju långa, långa leveranstider på. Vi vill se över möjligheten att använda bilar som är fyra år gamla i stället för tre år som är gränsen idag och på så sätt få loss lite fler bilar. Vi vill införa möjligheten till kundval om det skulle gå och att man själv skulle få välja vilket taxibolag som man ska åka med. Det tror vi skulle kunna vara lösningen. Vårt viktigaste mål är en färdtjänst med hög kvalitet och där man kan lita på att resorna kommer i tid över hela dygnet.

Nu har vi en tidspassning på 90%. Vad vi gör nu i färdtjänsten är att vi ska upphandla vanlig färdtjänst i år. Det ska bli spännande att få till att dem ska gå i tid samt att vi måste få erfarna färdtjänstchaufförer. Det finns mycket att jobba med i framtiden.

Vi bedömer det som ett resultat av pandemin. Det är helt enkelt många taxiförare som inte finns kvar, som inte jobbar längre, därför att benen slogs undan fullständigt under pandemin. Vi tror ju att det här är en bransch som kommer att återhämta sig eftersom färdtjänsten ger en stabilitet för branschen att här finns det rese- narsunderlag. Vi behöver jobba nära de bolagen som vi har avtal med för att följa utvecklingen och fundera på när det är dags. Vi vet inte riktigt när i tiden det ligger för nya avtal vad som behöver förändras i dem för att öka utbudet men vi vill ju inte sänka kraven för vi behöver ju ha en kvalitet i den här tjänsten också.

Ja, det har verkligen påverkat. Det vi tänker oss, det som är viktigt inför nästa upphandling när det kommer till färdtjänst, det är att vi vill se ett tydligt brukarperspektiv. Vi tror att det är viktigt att sätta brukaren i centrum och vi tänker att det också tillkommer andra garantier eller lösningar för dem som bor i glesbygden. Det är väldigt många som har fått vänta väldigt länge ute i glesbygden på sin resa. Och därför tror vi att vi behöver styra upp en hel del när det kommer till ersättningen bland annat i områden som kanske marknaden inte löser helt själv. Vi tror att vi behöver ta ett helt annat grepp om färdtjänsten utifrån det som blev tydligt under pandemin.

Vi har ju haft avtal med taxibolagen väldigt länge och vi arbetar nu med ett nytt avtal. Brist på förare är inte bara ett Stockholmsfenomen utan det är något vi ser i hela Sverige. Pandemin slog hårt och flera personer lämnade taxibranschen. Och nu ser vi att resorna ökar igen. Förvaltningen sköter förhandlingen med taxibolagen för att kunna få ett bra avtal på plats så att vi ska kunna lösa detta framöver. Vi är beredda att göra vår del för att kunna

få ett så bra avtal som möjligt som är bra för regionen och som är bra för brukarna och som är bra för taxibolagen.

Vi vill försöka få människor att vilja återvända till denna bransch. Och då måste man skapa helt andra förutsättningar för förarna att faktiskt kunna försörja sig på det här yrket. Tillgång på bilar är väldigt begränsad och de här stora bolagen utgår ju framför allt från stan. Framkörningstiderna är långa och det är klart att skulle man ge en auktorisationsmodell chansen, så bidrar det till fler bolag av mindre karaktär som skulle kunna få möjlighet att också vara med och köra färdtjänstverksamheten, och på det sättet så tror vi att man borde kunna bredda i branschen och man kan också genom att ställa krav på arbetsvillkoren göra det mer attraktivt att vara taxiförare.

Alla människor ska kunna vara delaktiga på samma villkor i samhället och människor med funktionsvariationer ska kunna få komma hem och till jobbet och vad man nu behöver göra. Den verksamheten ska inte outsourcas det vill säga läggas ut på entreprenad, i en upphandling där man uppenbarligen tycker att det viktigaste kravet är lågt pris vilket även innan pandemin genererade en himla massa problem att taxibolag då som hade uppdraget inte tog körningar då det gav så oerhört lite klirr i kassan. Vi tycker att den här typen av verksamhet ska regionen själv ha, vi ska ha en egen färdtjänst som vi har rådighet över där vi har förare som har bra villkor där man liksom inte jobbar på ackord utan där man har bra avtalsenliga villkor och där regionen styr över vår egen färdtjänst och äger den. Då tror vi att vi får en färdtjänst som vi kan lita på.

12

Fråga 6) Förändringarna har inneburit en försämring. Hur ser ni på det?

Enligt förvaltningen så säger ju de att resenärer med färdtjänst ska kunna ansöka om vidareresor med färdtjänst för att hämta och lämna barn till förskolan och det innebär att föraren ska vänta upp till tjugo minuter när barnet hämtas eller lämnas. Resenären reser sen vidare med samma fordon så frågan vi har fått stämmer ju inte överens med vad förvaltningen säger.

Via-resor, det vill säga resa via förskola, skola och fritidshem ska enligt riktlinjer med samma bil ta 20 minuter. Vi bad förvaltningen om ett underlag på dessa resor. De kunde se att det är ett fåtal personer som har flera barn som ska till skolan och att systemet ännu inte funkar för detta. De får extra tilldelning av resor för att få tillvaron att fungera. Det ska fungera! Ta gärna upp om ni upplever att detta inte fungerar men det är inte många som har problem med det.

Vi tycker att vi ska ha mycket mera av en fri resetilldelning och inte behöva redogöra för om det är träning eller vad det nu är som man vill göra. Så svaret är ju att ha generösare resetilldelning för att man ska kunna göra det som man mår bra av om det är träning eller annat. Vad gäller vidareresor tycker vi att vi ska sträva efter att det ska vara enkelt och främst att den möjligheten ska finnas. Sedan måste det ju vägas mot att det står bilar och väntar i ett läge då vi har för få bilar som kör där ute så det är litegrann som att det hänger ihop men i de bästa av världar är det ju väldigt smidigt och bra att ha den möjligheten att göra en resa och låta bilen vänta medan man uträttar sitt ärende, lämnar sitt barn eller vad det nu är för någonting och sen åker vidare så det tycker vi är en ordning vi ska försöka ha i regionen framåt också för att underlätta vardagen.

Vi tycker inte alls om det. För oss är det jätteviktigt, det står som en röd tråd i ryggraden i vårt partiprogram. Vi vill att alla människor oavsett funktionsvariation ska kunna delta i samhället på samma villkor. För oss har det blivit så tydligt att vi måste in i det här avtalet och just titta på detta utifrån ett brukarperspektiv. Hur kan man kombinera och tilldela resor så att du inte ska behöva tänka att är det till jobbet jag ska ta mig idag och kan jag lämna barnen på det här sättet och kan jag ta mig till den där kulturaktiviteten, vad man nu tänker sig? Man ska faktiskt få samma möjligheter och ha samma rättigheter i vårt samhälle som alla andra.

Man kan ju till exempel ansöka om så kallade via-resor, när man lämnar barnen på förskolan och skolan och sedan ska resa vidare, upp till årskurs tre. När man lämnar av så har man möjlighet att lämna barnet under 20 minuter tills barnet har gått in. Och det här är något vi tittar på i avtalen när vi uppdaterar dem, hur vi ska göra på bästa sätt för både brukarna, regionen och för taxibolagen.

Redan idag är det problem med tidspassning för många som har jobb och skola och annat i relation till förtjänsten och det har vi sagt också

att vi tycker att vidareresorna skulle gälla för hela grundskoletiden. Vi har ju sagt det också att man måste kunna öppna upp för fler resor och tilldela fler resor utöver fritidsresorna och bland annat till träning är ju en sådan. Det är ju en självklarhet menar vi på, att har du det behovet men också ska kunna leva ditt liv i övrigt, så måste du naturligtvis också ha en tilldelning som räcker till för detta. Det kan också handla om att man faktiskt vill engagera sig politiskt och ha förtroendeuppdrag. Färdtjänsttaxire-sorna ska vara enkla att beställa, men att arbetsgivare ändå bör någonstans i arbetsrelaterat resande bära kostnaden för det.

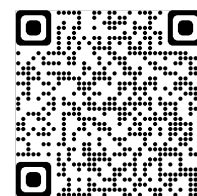
Vi är emot försämringarna - trenden av att det ska bli krångligare och svårare att använda sig av färdtjänst är helt emot målsättningen att alla ska kunna leva och kunna använda sina rättigheter i ett samhälle så vi är i princip alltid emot den sortens inskränkningar i möjligheten att kunna använda sig av färdtjänst eftersom det är en av de viktigaste komponenterna för att kunna ta sig ut i samhället.

/ RH-gruppen

13

Vad tycker vi, DHR Region Stockholm?

Läs vårt Valmanifest på vår webbplats:
dhr.se/stockholmslan/vi-paverkar/valmanifest/

Vi har tagit fram ett Valmanifest med tillhörande argumentationstext.

Vill du besöka valstugor för samtal med våra politiker? Då kan Valmanifestet och argumentationstexten vara bra att ge politikerna.

Vill du så kan vi sända Valmanifestet per post till dig, meddela oss i sådana fall.

Information om BOSSE:

Skriv på vår namninsamling "Rädda BOSSE - Råd, Stöd & Kunskapcenter"

BOSSE – Råd, Stöd & Kunskapscenter hotas av nedläggning på grund av beslut av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm. BOSSE har arbetat med råd & stöd till personer med funktionsnedsättning i drygt 40 år. Många upplever stödet som viktigt i deras liv med funktionsnedsättning.

För att BOSSE ska finnas kvar efter 2023 måste politikerna gå in och fatta ett annat beslut. Du kan kräva en sådan ändring genom att skriva under vår namninsamling. Rätten till råd och stöd för personer med funktionsnedsättning är en demokrati fråga.

För information om beslutet:
www.bosse-kunskapscenter.se/2022/05/11/information-om-bosse

Skriv på namninsamlingen:
www.mittskifte.org/petitions/radda-bosse-rad-stod-kunskapscenter?source=rawlink&utm_source=rawlink&share=3dbf2e3f-b6c1-4a10-8a1e-d68158466da4

/ DHR Region Stockholm

Frågan:

Har du en dator/surfplatta eller smarttelefon?

Vet du hur du deltar i digitala möten?

Om du inte vet hur du deltar i digitala möten, skulle du vara intresserad av utbildning?

Projekt:

Projektet HBTQI, normbrytande funktionalitet och psykisk hälsa söker deltagare

Vi söker dig som identifierar sig som HBTQI-person och har en fysisk funktionsnedsättning. Vi vill ta del av dina erfarenheter och tankar kring psykisk hälsa.

Hur pratar vi om psykisk hälsa?

Känner du dig sedd och inkluderad i olika sammanhang?

Är du intresserad och vill delta i projektet är du välkommen att kontakta oss.

Vi är nyfikna på dina erfarenheter!

Projektet finansieras av DHR Bidragsstiftelse. Projektet genomförs med stöd av våra samarbetspartners Riksförbundet DHR, DHR Region Stockholm samt Neuro Stockholms länsförbund

/Projektledarna

Krister Gullberg och Ubah Robleh
hbtqi@bosse-kunskapscenter.se
08-544 88 660

C pap:

Snabbare att få andningshjälp i Stockholm än i Norrbotten

Dagens Medicin har nyligen i en artikel behandlat skillnaderna över landet i sömnapnévården. Det här är ytterligare ett område, som visar på hur ojämnt regionerna hanterar sektorer inom hjälpmedel. I det här fallet adekvat behandling mot sömnapné.

Längst väntetider från remiss till påbörjad behandling noterades i Norrbotten (Sunderby sjukhus) cirka 2 år. I Region Stockholm hanteras obstruktiv sömnapnévård centralt hos det privata Aleris. Där har väntetiderna till utredning krympt från drygt 1,5 år till under två veckor.

Hur går egentligen processen till, när man har misstanke om ständigt återkommande dålig sömn? För Stockholms del analyserar man hela vårdkedjan, bryter ner den i delar och därefter plockar man ihop den enligt principen lägsta effektiva omhändertagande nivån. För patienten har det börjat med misstänkt andningsuppehåll, hinder i andningsvägarna, korta uppvaknanden, snarkning och dålig sömn. För att ställa diagnosen sömnapné måste man ha nattlig andningsregistrering. Den kan ske hemma. Andningsuppehållen under en natt kan vara flera hundra.

När man konstaterat att det handlar om

obstruktiv sömnapné startar behandlingen, där den mest effektiva behandlingen sker med hjälp av c-pap (continuous positive airway pressure) – en ventilator (andningsapparat). Genom den hålls andningsvägarna öppna. Med lite förhöjt tryck genom slangen ger en svag luftström via en mask över näsa och/eller mun fortlöpande andningsstöd under natten. Masken är ett nödvändigt tillbehör, som kan förekomma i olika former. Hela paketet med befuktare (mot uttorkade slemhinnor) kräver utprovning, inställning av mätvärden, träning och daglig hygienkötsel av mask med mera.

Om man lever med de ständiga andningsuppehållen under natten påverkas personen som nämnts med ständigt sömnunderskott. Man talar om sömnapné som en folksjukdom. Att mellan 300 000 och 400 000 svenskar har sömnproblem, något som påverkar livskvaliteten. Obstruktiv sömnapné förhöjer risker för hjärt-kärlsjukdom och obesitas(fetma). Man blir i trafiken en sämre okoncentrerad förare.

Är det så att man i Region Stockholm tar ut en månadshyra på 100 kr för ventilator - för att få andas?

/ Olle Johansson

**"Tillsammans
fortsätter
vi påverka"**

Kontaktuppgifter till DHR Region Stockholm

Kavallerivägen 30, 1 tr, 174 58 SUNDBYBERG (T-bana Rissne)

Telefon 08-120 556 80

E-post regionstockholm@dhr.se

Webbplats www.dhr.se/stockholmslan

Regionsbloggen www.dhrstockholmslansblogg.com

Gunilla Carlberg 08-120 556 82 gunilla.stockholmslan@dhr.se

Ingela Larsson 08-120 556 81 ingela.larsson@dhr.se

Sari Nykvist 08-120 556 83 sari.nykvist@dhr.se

Du kan läsa **DHR i Region Stockholm** på vår webbplats, där kan du även ladda ner den som PDF!

www.dhr.se/stockholmslan

Du finner oss även på:

Facebook: www.facebook.com/DHRRegionStockholm

Instagram: www.instagram.com/dhr_regsthlm

Twitter: www.twitter.com/DhrRegSthlm

Kontaktuppgifter till DHR-avdelningarna inom Stockholms län

DHR Botkyrka-Salem
070-449 08 70
botkyrka-salem@dhr.se
www.dhr.se/botkyrka-salem

DHR Huddinge
073-525 86 43
huddinge@dhr.se
www.dhr.se/huddinge

DHR Nacka-Värmdö
073-262 67 64, ordf.
nacka-varmdo@dhr.se

DHR Norrtälje
076-041 48 70, exp
norrtalje@dhr.se

DHR Nynäshamn-Haninge
08-520 205 40, exp
nynashamn-haninge@dhr.se
www.dhr.se/nynashamn-haninge

DHR Stockholm
08-564 826 50, exp
info@dhrs.se
<http://www.dhrs.se>

DHR Sundbyberg
073-610 67 28, ordf.
yvonne.bjorkman@dhr.se

DHR Södertälje
08-550 119 60, exp
sodertalje@dhr.se
www.dhr.se/sodertalje

DHR Tyresö
tyreso@dhr.se

DHR Täby
taby@dhr.se
www.dhr.se/taby

DHR Region Stockholm - Rättigheter är möjligheter

Returadress: DHR Region Stockholm, Kavallerivägen 30, 174 58 SUNDBYBERG